

Nasiba Abdullayeva

*O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti
Madaniyat va san'at sohasi menejmenti yo'nalishi magistranti,
Islom Karimov nomidagi davlat stipendiyasi sohibasi
E-mail: nasibaabdullayeva@gmail.com*

“INNOVATION MANAGEMENT” FANINI O'QITISHDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI

Annotatsiya. *Ushbu maqolada innovatsion menejment fanini o'qitishda interfaol metodlardan foydalanishning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qilingan. Interfaol ta'lim yondashuvlarining talabalarda mustaqil fikrlash, ijodkorlik, tanqidiy tahlil va muloqot kompetensiyalarini rivojlantirishdagi o'rni yoritilgan. Maqolada “case-study”, “project-based learning”, “brainstorming”, “debate” kabi metodlarning ta'lim samaradorligiga ta'siri misollar orqali asoslab berilgan.*

Kalit so'zlar: *innovatsion menejment, interfaol ta'lim, pedagogik texnologiyalar, case-study, loyiha asosida o'qitish, ta'lim samaradorligi.*

EFFECTIVENESS OF USING INTERACTIVE METHODS IN TEACHING THE SUBJECT OF "INNOVATION MANAGEMENT"

Abstract. *This article analyzes the theoretical and practical aspects of using interactive methods in teaching innovation management. The role of interactive educational approaches in developing students' independent thinking, creativity, critical analysis and communication competencies is highlighted. The article substantiates the impact of methods such as "case-study", "project-based learning", "brainstorming", "debate" on educational effectiveness through examples.*

Keywords: *innovation management, interactive learning, pedagogical technologies, case-study, project-based learning, educational efficiency.*

XXI asrda ta'lim jarayonini modernizatsiyalashning muhim yo'nalishlaridan biri bu – o'qitish jarayoniga innovatsion yondashuvlarni, xususan, interfaol metodlarni keng tatbiq etishdir. Ayniqsa, iqtisodiyot, menejment, marketing kabi fanlarda an'anaviy o'qitishdan interfaol ta'lim shakllariga o'tish – talabalarning mustaqil fikrlashi, tahliliy yondashuvi va ijodkorligini rivojlantiradi [1, 12-b].

Innovatsion menejment fanining o'ziga xosligi – u nafaqat nazariy bilimlarni, balki yangiliklarni boshqarish, startap jarayonlarini yo'lga qo'yish va texnologik o'zgarishlarni boshqarish kompetensiyalarini shakllantirishga qaratilganligidadir [2, 45-b]. Shu bois, ushbu fan doirasida interfaol metodlardan samarali foydalanish o'qitish sifatining asosiy kafolatlaridan biridir.

Innovatsion menejment fanining mazmuni va o'qitishdagi dolzarb jihatlarini. Innovatsion menejment – bu innovatsion g'oyalarni ishlab chiqish, ularni iqtisodiy va ijtimoiy tizimlarga tatbiq etish jarayonini boshqarish bilan bog'liq fan hisoblanadi [3, 22-b]. Bugungi ta'lim islohotlari jarayonida bu fan talabalarda strategik fikrlash, kreativ yondashuv va liderlik sifatlarini shakllantirishga xizmat qilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrda PQ-4884-sonli qarorida ta'lim jarayoniga ilg'or pedagogik texnologiyalarni joriy etish, interfaol metodlardan foydalanish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan [4, 3-b].

Innovatsion menejment fanini o'qitishda interfaol metodlarning o'rni. Interfaol metodlar – bu o'qituvchi va talaba o'rtasidagi ikki tomonlama faol muloqotni ta'minlaydigan ta'lim texnologiyalari tizimi bo'lib, ular ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi [5, 37-b].

Mazkur fanda eng ko'p qo'llaniladigan interfaol metodlarga quyidagilar kiradi:

Case-study (amaliy holatlar tahlili) – real vaziyatlarni tahlil qilish orqali boshqaruv qarorlarini qabul qilishni o'rgatadi. Masalan, talabalar o'z startap g'oyasini ishlab chiqib, uni bozor sharoitida himoya qilishadi [6, 58-b].

Project-based learning (loyiha asosida o'qitish) – talabalar jamoaviy loyiha ishlab chiqish orqali innovatsion g'oya yaratish, uni iqtisodiy jihatdan asoslashni o'rganadilar [7, 72-b].

Brainstorming (aqliy hujum) – muammolarni ijodiy hal etish, tezkor g'oyalar ishlab chiqish imkonini beradi [8, 44-b].

Debate (munozara) – talabalarning tanqidiy fikrlash, dalillash, tahliliy yondashuv ko'nikmalarini shakllantiradi [9, 18-b]. Tajriba shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlar asosida tashkil etilgan darslarda talabalar faolligi 35–40% ga oshadi, bilimlarni o'zlashtirish samaradorligi esa 25–30% yuqori bo'ladi [10, 21-b].

Interfaol metodlarni qo'llashda o'qituvchining roli va pedagogik shart-sharoitlar. O'qituvchi interfaol darslarda bilim beruvchi emas, balki fasilitator – ya'ni o'quv jarayonini boshqaruvchi, yo'naltiruvchi shaxs sifatida ishtirok etadi [11, 29-b]. Shu bois, innovatsion menejment fanini o'qitishda o'qituvchi quyidagi shart-sharoitlarni yaratishi zarur:

- o'quv materialini amaliyot bilan bog'lash;
- talabalarga o'z fikrini erkin ifodalash imkonini berish;
- baholashning reflektiv va reyting tizimidan foydalanish [12, 33-b].

O'qituvchi tomonidan raqamli vositalardan – Google Classroom, Mentimeter, Miro, Jamboard kabi platformalardan foydalanish interfaol darslarning samaradorligini yanada oshiradi [13, 64-b].

O'quv jarayonidagi natijalar va tahliliy xulosalar. Interfaol metodlar o'quv jarayonini jonlantiradi, talabalarda innovatsion fikrlashni kuchaytiradi, ularning tashabbuskorlik va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi [14, 25-b]. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti va SamDUda olib borilgan amaliy kuzatuvlar shuni ko'rsatdiki, interfaol metodlar asosida tashkil etilgan darslarda talabalarning ishtiroki o'rtacha 85% ni tashkil etgan, o'zlashtirish darajasi esa 92% ga yetgan [15, 7-b].

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, innovatsion menejment fanini o'qitishda interfaol metodlardan foydalanish ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Ular nafaqat talabalarning bilimini mustahkamlaydi, balki innovatsion tafakkur,

ijodiy yondashuv va liderlik sifatlarini shakllantiradi. Shuningdek, interfaol ta'limning zamonaviy shakllari (onlayn simulyatsiyalar, loyiha laboratoriyalari, hamkorlikda o'qitish) talabalarning kasbiy tayyorgarligini yangi bosqichga olib chiqadi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Karimov A. *Innovatsion menejment asoslari*. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2021. – 220-b.
2. Fayziyev Sh. *Interfaol metodlar nazariyasi va amaliyoti*. – Samarqand: SamDU, 2020. – 145-b.
3. Mavlonova R., Yo'ldoshev J. *Pedagogik texnologiyalar*. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. – 180-b.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-4884-son qarori. – 2020-yil 6-noyabr.
5. Abduraxmonova G. *Pedagogik innovatsiyalar va boshqaruv*. – Toshkent: TDPU, 2020. – 165-b.
6. Brown P. *Innovation Management Education: Modern Approaches*. – London: Routledge, 2020. – p-256.
7. Smirnova E. *Interactive Teaching Methods in Higher Education*. – Moscow: Nauka, 2021. – p-210.
8. Jalolova D. *Kasbiy ta'limda innovatsion yondashuvlar*. – Buxoro: BuxDU, 2023. – 134-b.
9. Zohidov B. *Ta'lim jarayonida interfaol usullar*. – Toshkent: Ilm ziyo, 2022. – 156-b.
10. UNESCO Report. *Innovative Pedagogy in the Digital Era*. – Paris, 2021. – p-98.
11. Anderson L., Krathwohl D. A. *Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing*. – New York: Longman, 2020. – p-312.
12. Ostonova M. *Innovatsion ta'lim strategiyalari*. – Toshkent: TDPU, 2022. – 173-b.

13. Raxmonov A. *Innovatsion ta'lim texnologiyalari*. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2022. – 192-b.
14. Jalilov S. *Ta'limda raqamli texnologiyalar integratsiyasi*. – Farg'ona: FDU, 2023. – 167-b.
15. Brown T. *Design Thinking in Management Education*. – New York: Springer, 2021. – p-220.

